

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Confessariorum Repetitum

Schoonaerts, Gregor

Coloniæ Agrippinæ

VD18 14542323-001

§. 3. An omnes cooperantes jam descripti teneantur ad restitutionem in solidum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41226

sufficiencia præcessisse suffragia, an tunc eligendo indignum obliger ad restitutionem damnorum inde evenientium? R. Aff. Licet enim ante meum suffragium posita sit causa sufficiens ad electionem indigni, & injustæ electionis valorem, tamen eo ipso, quo votum meum superaddo in favorem electi, simul concurro ad eundem effectum, & quidem sic, ut electio accipiat robur à meo suffragio: siquidem electio pronuntiatur valida in vim omnium suffragiorum concordantium.

§. 3. *An omnes cooperatores jam descripti teneantur ad restitutionem in solidum?*

R Esp. Eos teneri eo modo, quo cooperantur, id est, tenentur in solidum, sive ad restitutionem totius damni, supposito, quòd concurrant ad idem damnum totale: si autem ad partem dumtaxat concurrant, tenentur ad partem restituendam.

P. 1. Quo ordine prædicti tenentur ad restitutionem?

R. Cum S. T. 2. 2. q. 62. a. 7. ad 2. *Dicendum, quòd principaliter tenetur restituere ille, qui est principalis in factò: principaliter quidem præcipiens: secundariò verò exequens: & consequenter alii per ordinem. Uno tamen restituyente illi, qui passus est damnum, alius eidem restituere non tenetur: sed illi, qui sunt principales in factò, & ad quos res pervenit, tenentur aliis restituere, qui restituerunt.*

2. Quid est teneri primo loco ad restitutionem?

R. Est aliquem sic obligari, ut illo restituente cæteri fiant liberi, alio autem restituente, ipse eidem restituere teneatur.

Nota, si res aliena, vel sinè culpa, vel injustè occupata adhuc exstat, primo loco tenetur ille ad restitutionem, apud quem res exstat.

3. Quo ordine tenentur ad restitutionem, qui negativè cooperantur?

R. Non tenentur nisi post illos, qui positivè influxerunt, quia illorum influxus est posterior actione positivè cooperantium.

Solent plurimi hunc statuere ordinem restituendi inter negativè cooperantes, ut velint primo loco teneri non obstantem, secundo loco mutum, tertio non manifestantem: Quia non obstant tenebatur ponere majus impedimentum, & efficacius, quàm mutus, mutus verò efficacius, quàm non manifestans: Si quidem non obstant debebat furi resistere facto, quod est efficacius: mutus verò, & non manifestans tenebantur furi resistere solo verbo, mutus verò immediatè, non manifestans mediatè.

4. An, dum plures tenentur ad restitutionem, & damnum passus uni relaxat, reliqui sint liberi?

R. Aff. Si damnificatus remittat illi, qui obligatur antè alios; quia alii non obligantur, nisi deficiente priore; undè dum priori relaxata est obligatio, hoc ipso etiam pro cæteris onus exstinguitur: si autem damnificatus condonet
uni

uni ex posterioribus, anteriores non liberantur, quia priores tenentur independentes à posterioribus.

5. Quo ordine facienda est restitutio, quando non potest satisfieri creditoribus omnibus?

R. 1. Quando res exstat in specie apud furem, & certò cognoscitur esse aliena, debet restitui Domino, si notus sit, aliàs pauperibus, si non possit haberi notitia Domini.

R. 2. Præferendus est venditor rei cæteris creditoribus, quando res vendita quidem est emptori tradita, sed nondum transit in ejus dominium, quod fit, quando neque pretium est solutum, neque pignus, aut fide-jussor datus, quia res tunc verè est venditoris: si autem res transit in eientis dominium, vel venditor fidens emptori pretium habuit pro soluto, venditor non habebit præferentiam ante alios creditores, quia res non est magis illi obstricta, quàm aliis.

R. 3. Si res non exstat in specie apud furem, debita certa debent solvi ante incerta. In hac materia secundùm consuetudinem loci attende diligenter jus præferentiæ.

6. Cujus expensis fieri debet restitutio?

R. 1. Si res detineatur ex delicto, V. G. furto, debet fieri expensis detentoris, quia æquum non est, ut Dominus cogatur rem suam cum gravamine proprio recuperare.

R. 2. Si Dominus aliò migraverit, & aliquæ expensæ fuissent necessariae pro rei suæ trans-

vectione,

vectione, casu quo tempore transmigrationis illam habuisset, tunc illæ expensæ meritò deducuntur judicio prudentis viri.

R. 3. Si res detineatur non ex contractu, vel delicto, V. G. si sit inventa, debet restitui expensis Domini; si autem res detineatur ex contractu, videndum est, an contractus sit utilis soli debitori, an verò creditori, an utrique; si soli debitori, ut si equum habeat commodato, debitor gravatur expensis in restitutione faciendis: si contractus sit soli creditori utilis, tenetur creditor. Quod verò attinet ad tertium casum, videnda est consuetudo loci, & modus contrahendi tacitè, vel expressè.

7. Ad quid tenetur possessor malæ fidei?

R. Ad restitutionem rei ablatæ, & omnium rei fructuum naturalium, etiam illorum, ex quibus non est factus ditior. Responsio etiam habet locum in fructibus rei perceptis, et si Dominus non erat percepturus, V. G. furatus esse equum, ipsumque elocasti, teneris pretium elocationis restituere; quia sicut res quælibet suum in clamat Dominum, ita & fructus rei.

S. An, qui abstulit vitulum, qui factus est bos, satisfaciat restituendo vitulum?

R. Neg. Quia sicut res suo fructificat Domino, ita & melioratur.

Ut in similibus casibus furi restitutionem præscribas, notandæ duæ sunt regulæ. Prima, quòd deduci debeant, & defalcari expensæ, quas Dominus facere debuisset. Secunda, spes fru-

fructuum, aut lucri futuri non debet æqualiter æstimari cum fructu, lucroque præsentem.

Ratio prioris partis est, quia non minor est malitia furis, quàm simoniaci: de simoniaco dicit S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 6. ad 3. *Si aliquis scienter, & propriâ sponte simoniacè accipiat Ordinem, vel Ecclesiasticum beneficium, non solum privatur, eo quod accepit, ut scilicet careat executione Ordinis, & beneficium resignet cum fructibus inde perceptis: sed etiam ulterius puni- tur, quia notatur infamiâ, & tenetur ad resti- tuendos fructus non solum perceptos, sed etiam eos, qui percipi potuerunt à possessore diligenti. Quod tamen intelligendum est de fructibus, qui supersunt, deductis expensis factis causâ fructuum.* Ratio posterioris partis est, quia spes obtinendi fructus non solet tanti æstimari, quàm fructus præsentem.

P. 9. Quomodo restitui debet res apud furem non meliorata?

R. 1. Si apud furem res in eodem statu perman- serit, sufficit, eam restituere, prout est, compen- sato tamen damno, si quod immerferit. Idem est de lucro cessante, cujus fur causa est.

R. 2. Si res apud furem sit facta deterior quoad valorem intrinsecum, & hoc acciderit negli- gentiâ furis, debet restitui secundùm existi- mationem, quàm habuit, dum fuit ablata, quia aliàs fur non ponit æqualitatem, manet- què injusta causa damni. Hoc habet locum, etiam si Dominus suâ culpâ permisisset fieri
rem

rem deteriore, si ipsam detinuerit. Ratio est, quia equidem verum est, quod fur non ponat æqualitatem inter rem ablatam, & eam, quam restituit: unde licet prævideam, quod Dominus ex prodigalitate proprias incenderet ædes, eo non obstante, si ego incendam, sum causa damni, ergo similiter.

¶ 3. Si res facta sit deterior quoad valorem extrinsecum, attendendum est, an Dominus rem esset venditurus, dum fuit ablata furto, & tunc restitutio debet fieri secundum æstimationem pretii pro illo tempore; & hoc videtur sufficere, ut fiat restitutio rei secundum se, considerato damno, quod fortè incurrit Dominus suâ re carendo tanto tempore, vel aliam similem emendo altiori pretio ob carentiam rei suæ ablatæ.

10. An, qui advertit se possidere rem furtivam, possit eam reponere in manus furis, ut pretium recuperet?

¶ Neg. Quemadmodum enim rem alicui tertio tradere non possum, ut pretium recuperem, ita nec furi.

11. Quæ causæ excusant à restitutione faciendâ?

¶ 1. Impotentia Physica, vel moralis. 2. Grave periculum imminens animæ, vel corpori. 3. Damnum tertii, vel ipsius creditoris securum. 4. Debiti remissio. 5. Via compensationis legitimæ. 6. Cessio bonorum: sed notandum, quod in hac materia multi fiant abusus coram Deo inexcusabiles; undè si quis cedit

cedat foro, & habeat bona, quibus creditoribus solvat, in foro poli à restitutione non excusatur: ut nec ille, qui postquam foro cessit, postea ad meliorem fortunam venit.

CAPUT V.

De Injuria, & Restitutione ob Nocumentum in fama, honore, & bonis temporalibus.

Fama est, plurimum estimatio de alicujus vita & moribus.

Honor est, Testificatio nostræ existimationis de excellentia alterius facta per externam exhibitionem reverentia, vel submissionis.

Detractio est, Occulta, & injusta ablatio fame alterius: Contumelia autem est, injusta, & aperta, & quasi in faciem ablatio fame aliene; hæc est peccatum detractioe gravius, utrumque tamen ex suo genere est mortale.

§. 1. *Quomodo peccet detractor, & Quomodo reparandus honor laesus?*

Variis modis potest fieri detractio, quos comprehendit hoc Distichon:

*Imponens, augens, manifestans, in mala vertens;
Qui negat, aut minuit, reticet, laudatve remisit.*

Patet ex octo his modis, quatuor priores esse directos, posteriores quatuor indirectos. Quare detractio directè fit imponendo falsum, amplificando verum, detegendo occultum, & sinistrè interpretando benefactum.

In-